

Monumentnummer*: 521049

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82715/107

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Gasstraat	30			5041 AM	Tilburg		
Gasstraat	32			5041 AM	Tilburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tilburg	N				17301		

Omschrijving**

Inleiding

De in een sobere neo-romaanse stijl opgetrokken HERVORMDE KERK (Immanuëlkerk) (nr. 30) vormt een opvallend contrast ten opzichte van de overige bebouwing die deel uitmaakt van de gevelwand door de teruggelegen ligging ten opzichte van de rooilijn en de hierop dwarsgeplaatste as van het gebouw. De kerk is vrij gelegen van de dienstwoning (nr. 32).

Omschrijving

Het eenbeukige, eenlaagse gebouw onder zadeldak gedekt met kruispannen, is evenals de achteraanbouw onder plat dak, geheel opgetrokken in baksteen.

De voorgevel bestaat uit een topgevel met eenvoudige hoeklisenen die aansluiten op een klimmend fries langs de geveltop. Op de top een uitgemetselde toppilaster met ronde afdekking. Centraal in de symmetrische voorgevel een ingang onder rondboog met geprofileerde bakstenen omlijsting en hardstenen dorpel waarin een gedeelde paneeldeur, aan de buitenzijde betimmerd met plaatmateriaal. Boven de deur een halfroond metalen bovenlicht met straalsgewijze roedenverdeling met in het hart een hardstenen plaat met opschrift in reliëf 'Immanuel / kerk'. Terzijde van de ingang twee rondboogvensters onder rondboog met kraalprofiel en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bakstenen afzaat, gevuld met blank glas. Over de gevel lopen speklagen in strengpersstenen.

In de top een gietijzeren roosvenster. Aan weerszijden van het roosvenster stenen met de opschriften 'ANNO' en '1909'. Rechts naast de ingang een gevelsteen met opschrift 'Eerste steen gelegd / 22 november 1909 / Ida Helene / van Oosterzee'. In de achtergevel, in de top een achtzijdig venster met (gerestaureerde) glas-in-lood vulling met een voorstelling van de bijbel en de tekst 'Biblia'.

De linkerzijgevel grenst aan het woonhuis nr. 28. De rechterzijgevel, met steekankers, wordt in in- en exterieur geleed door vijf lisenen. In de eerste en laatste travee een gietijzeren rondboogvenster met openslaand bovenlicht. In de twee middelste traveeën elk twee rondboogvormige vensters met idem bovenlicht. Alle vensters hebben een bakstenen afzaat en een in rollaag opgezette dubbele boog. Het in 1938 aan de consistorie geplaatste portaal, onder plat dak met boeiboord, is lager aangezet en voorzien van een naar de oude vorm vernieuwde, uit aluminium vervaardigde gedeelde beglaasde openslaande deur. Aan weerszijden van de deur de oorspronkelijke, openslaande, liggende vensters. Boven het platte dak van het portaal, in de hier boven uit rijzende zijgevel van de consistorie, twee liggende draairamen. In de zijgevel van de achterste aanbouw een naar oude vorm uit aluminium vervaardigde gedeelde deur met gedeeld bovenlicht en in de achtergevel de oorspronkelijk gedeelde deur met bovenlichten met aan weerszijden hiervan een rechthoekig vierruits venster.

In het sobere gestucte interieur van de kerk een met zachtboard afgetimmerde kap. In de kerk zijn tevens nog aanwezig drie paneeldeuren in spaarvelden in de oostgevel. De middelste, rijker gedetailleerde deur verleende toegang tot de nu verdwenen kansel. De deur bevindt zich op ca. 1 meter boven de vloer. De eenvoudige balustrade tegen de westgevel, met imitatieschildering van eikenhout, is toegankelijk via een kleine open trap. Het onder de balustrade gebouwde, nu verdwenen tochtportaal was voorzien van nog aanwezige zwarte plavuizen, voor het overige is er een planken vloer. In de sinds de jaren '20 met zachtboard beschoten kap een beluchtingsrooster. In het portaal van de consistorie terrazzo-vloeren en hardstenen dorpels.

Waardering

De kerk is van algemeen belang als een bijzondere uitdrukking van een culturele en geestelijke ontwikkeling als hervormde kerk in een overwegend katholiek gebied. Het gebouw is tevens van belang vanwege de architectonische gaafheid van zowel in- als exterieur, die de voor de denominatie typerende eenvoud op karakteristieke wijze toont. Het is ook van belang vanwege de gaafheid van in- en exterieur. Het is tenslotte van belang vanwege de ensemblewaarde, in dit geval door de relatie met de dienstwoning, en wegens de typologische zeldzaamheid van de zaalkerk als evangelisatiegebouw.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument